

Silva Ponikvar

Konec decembra 1941 se je porodila pri Kajuhovih ljubljanskih znancih ideja, da skupaj praznujejo in pričakajo prihod novega leta. Zamisel je bila navdušeno sprejeta, delo so si razdelili in se ga zavzeto lotili. Kajuh in Zdenko Zavadlav sta prevzela skrb za organizacijo, za družbo in glasbo pa je poskrbel Bojan Štih. Ob tej priložnosti sta se spoznala Kajuh in Silva Ponikvar. V januarju sta se še nekajkrat sestala. Med njima je vzklila močna ljubezen.

Italijani so Silvo sumili sodelovanja z Osvobodilno fronto in s partizani, zato so jo kar dvakrat zaprli. V času Silvine odsotnosti je dosegla Kajuhova pesniško izpovedno moč svoj umetniški vrhunc. V pesmih je prisotno globoko čustveno razmerje do dekleta, obenem pa njegova poezija odkriva prvine pesnikovega človeškega jedra. Ta ljubezenska lirika sodi med najlepše erotične pesmi v slovenski literaturi. Pesmi je Kajuh pošiljal Silvi v zapor in obema so dajale novih moči, da sta v tistih težkih časih lažje prenesla nasilno ločitev.

Pred odhodom iz Ljubljane je Kajuh Silvi podaril zvezek svojih pesmi in na koncu zvezka v nekaj vrsticah zapisal svojo oporoko, v kateri je vse zapustil Silvi, ki je takrat nosila njunega, nikoli rojenega otroka ...

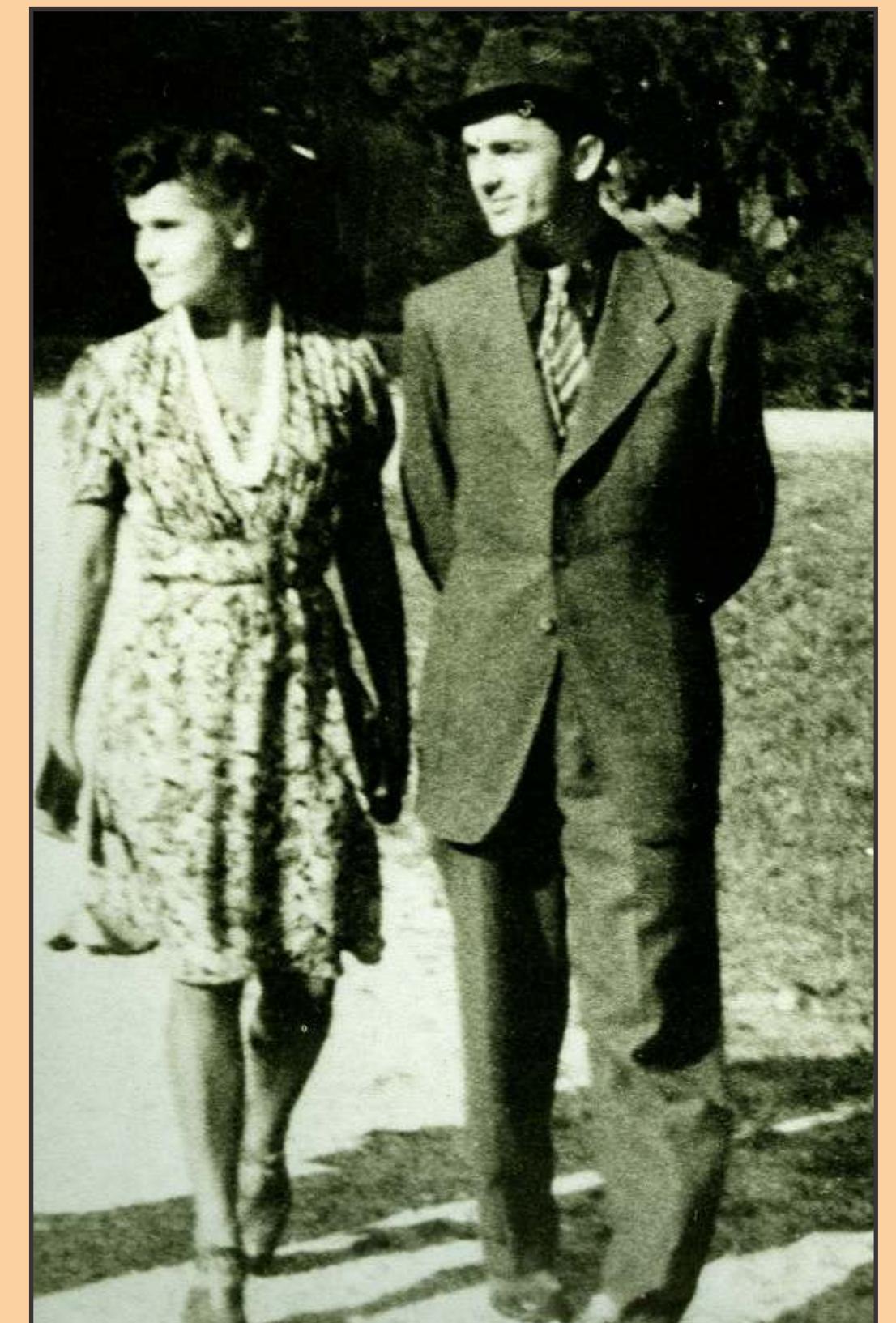
Silva in Kajuh

Bosa pojdiva

*Bosa pojdiva, dekle, obsorej,
bosa pojdiva prek zemlje trpeče,
sredi razsanjanih češnjevih vej
sežem ti nežno v dlani koprneče.*

*Beli so, beli so češnje cvetovi,
temni, pretemni so talcev grobovi.
Kakor ponosni galebi nad vodo,
taki so pali za našo svobodo.*

*Bosa pojdiva, dekle, obsorej,
bosa pojdiva med bele cvetove,
v krilo nalomiya češnjevih vej,
da jih poneseš na talcev grobove.*

Na sprehodu v Tivoliju

Kričal bi od žalosti in sreče, tako Te ljubim.

*Od žalosti, ker sem te izgubil. Od sreče, ker te vendarle
imam. Vem, da je tudi tebi tako. Potihoma upam, da je to,
kar mi je povedala mama, res! Silvica, ne moreš si misliti,
kako sem srečen. Otrok! Živ, majcen, droben otrok, ki bo
ves Tvoj in moj. Oh, kako bova še srečna. Toda če ne bo
imel očeta, tedaj mu bodi Ti oče in mati. Pripoveduj mu o
meni in povej mu, kako neizmerno sem Te ljubil. Ti sama
pa se vedi kot moja žena, kateri zapusčam vse, kar imam
in kar pripada meni.*

Vedno Tvoj Korlek

Prepis Kajuhove oporoke

Preveč je sreče

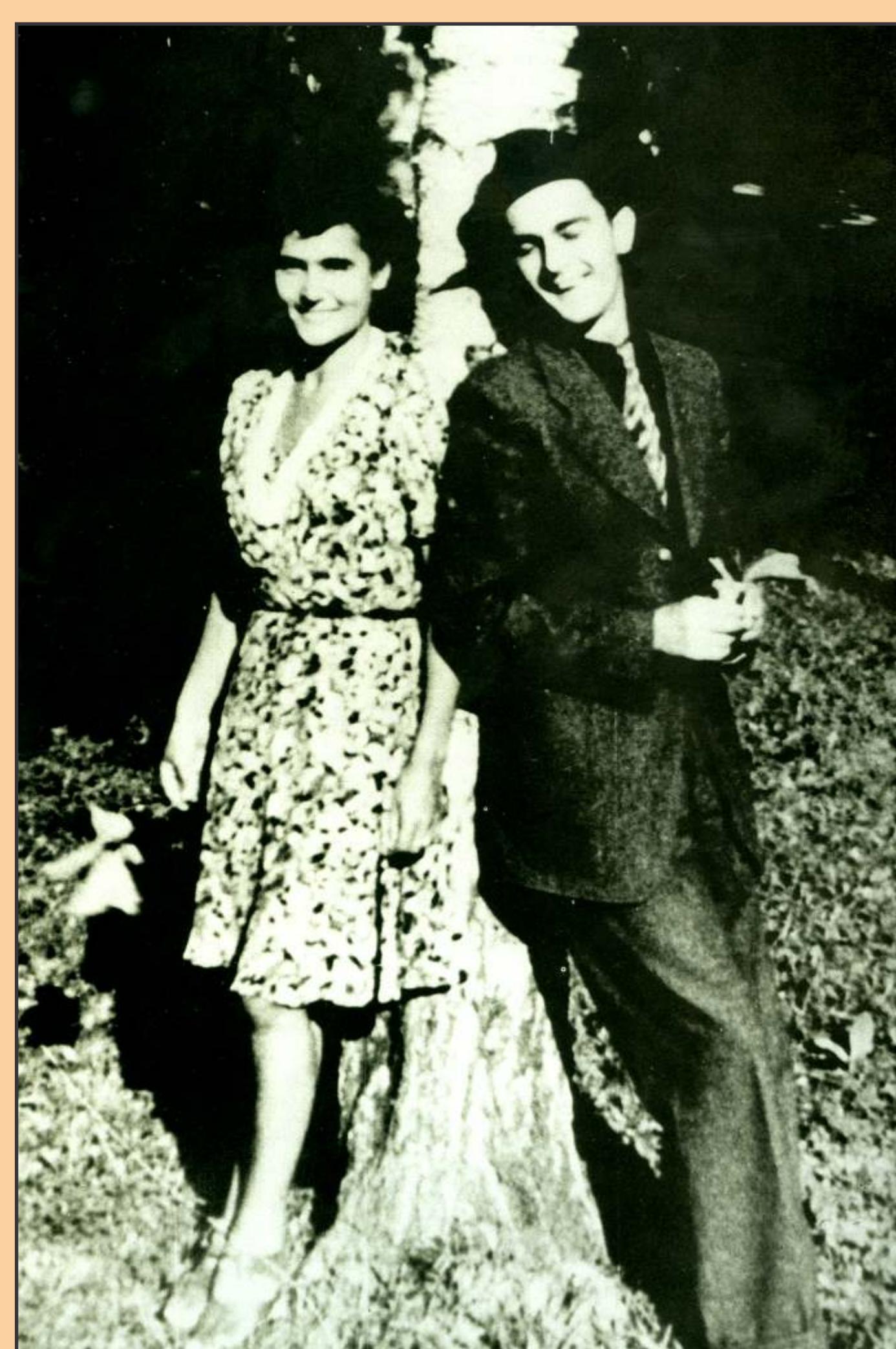
*Preveč je sreče v srcu mojem,
morda bom spet v objemu tvojem,
in žalosti je v njem preveč,
morda ne bom te videl več.*

Samo en cvet

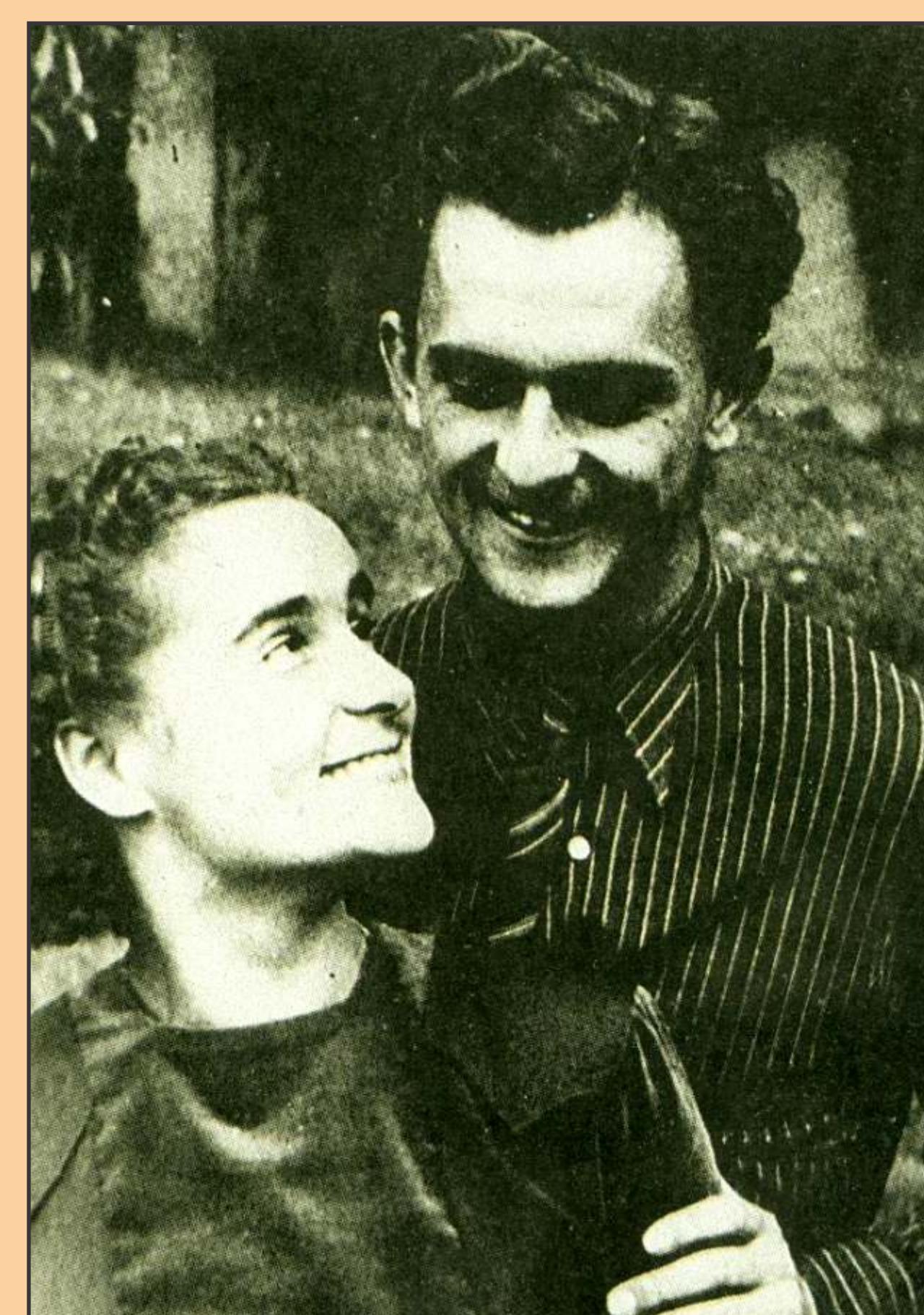
*Samo en cvet, en češnjev cvet,
dehteč in bel
odlomi, moja draga!
Ne bom ga za klobuk pripel,
ne bom ga v gumbnico si del,
odlomi ga, odlomi, draga!*

*Jaz bom ljudem poslal ta cvet,
vsakomur; ki na križ pripet
trpi v pomladji tej ...
In glej, ta drobni češnjev cvet
bo v njih izbrisal malodušja sled
in spet razžaril tožni jim pogled.*

*Samo en bel, en češnjev cvet
odlomi, moja draga,
saj veš, kako vsak tak pozdrav
človeku za rešetkami pomaga.*

Ljubljanski Tivoli, 1942

Na vrtu pri Ponikvarjevih

Ne bo me strlo

*Ne bo me strlo to,
da ni te več ob meni,
še više dvignil sem glavó,
še bolj mi v prsih je zavrelo,
še bolj po žilah zakipelo ...*

*Ti sama veš,
kako mi je hudo,
in ker te ljubim,
prav zato
sem stisnil pest
še bolj krepko ...
A kadar bo drugačen svet,
se vrneš
čisto, čisto moja,
če pa tedaj
me več ne bo,
vzravnaj
kot jaz sedaj glavo,
saj vem,
kako ti bo hudo.*

Pod tivolskim gradom 1942. leta. Na levi Kajuh, na desni Silva Ponikvar